

Sivistysvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 53 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain 53 §:n muuttamisesta (HE 21/2020 vp): Asia on saapunut sivistysvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- lainsäädäntöneuvos Eerikki Nurmi, opetus- ja kulttuuriministeriö

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Suomen Kuntaliitto
- Suomen museoliitto ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettua lakia. Perustamishankkeeseen myönnetyn valtionavustuksen palauttamisen määrän laskemista koskevia laskentaperusteita ehdotetaan muutettaviksi siten, että laskentaperusteista poistettaisiin rakennuskustannusindeksi ja samalla tarkennettaisiin perustamishankkeen iän johdosta tehtävää arvon alenemaa koskevaa vähennysprosenttia. Laskentaperusteiden mukaisesti lasketaan perustamishankkeeseen suoritettujen valtionavustusten palautuksen euromäärä niissä tilanteissa, jolloin lain mukaan avustus tulee maksaa takaisin valtiolle.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 53 §:n mukaan valtiolle voidaan määrätä palautettavaksi perustamishankkeeseen tämän lain nojalla myönnetty valtionavustus, jos hankittu omaisuus on luovutettu toiselle taikka toiminta on lopetettu tai omaisuuden käyt-

Valiokunnan mietintö SiVM 4/2020 vp

tötarkoitusta on muutettu pysyvästi eikä omaisuutta käytetä muuhun valtionosuuteen oikeutta-vaan toimintaan. Palautettavassa määrässä otetaan huomioon rakennuskustannusindeksin suhteellinen muutos ja siitä vähennetään rakennuksen iästä ja tavanomaisesta kulumisesta johtuva kohtuullinen arvon alenema.

Perustamishankkeeseen myönnettyjä avustuksia on jouduttu palauttamaan esimerkiksi sellaisissa tilanteissa, kun oppilaitoksena toimivassa rakennuksessa on havaittu sisäilmaongelma ja tilalle on rakennettu uudet tilat. Joissakin tapauksissa rakennuksia on luovutettu toimintaan, jossa uusi käyttötarkoitus ei enää vastaa aikaisempaa tai rakennuskantaa on yhtiöitetty ja tiloja tarjottu vuokrattavaksi myös muuhun toimintaan. Rakennuskustannusindeksin pistelukujen aiempaa nopeamman nousun vuoksi indeksin korottava vaikutus on joissain tapauksissa ollut suurempi kuin arvon alenema. Tämä on johtanut kohtuuttomaan tilanteeseen, jossa avustuksen palautettava määrä on noussut myönnettyä avustusta korkeammaksi.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että takaisin maksettavaksi määrättävien valtionavustusten laskentaperusteita muutetaan siten, että rakennuskustannusindeksi poistetaan laskentaperusteista. Lisäksi korotetaan nykyisiä laskentaperusteita, joilla määritetään perustamishankkeen rakennusten iästä ja tavanomaisesta kulumisesta johtuva kohtuullinen arvon alenema. Vastaavasti ehdotetaan korotettavaksi kirjastoautojen ja -veneiden hankintaan myönnettyjen avustusten arvon alenema.

Ehdotuksen tarkoitus on, että palautuksen euromäärä on nykyistä kohtuullisempi eikä se nouse myönnettyä avustusta suuremmaksi, kuten nyky säännösten mukaan on mahdollista. Valtion kannalta palautusten laskentaperusteiden muutoksella ei esityksen mukaan ole suurta merkitystä verrattaessa palautuksia myönnettyjen perustamishankkeiden euromääriin. Esityksessä korostetaan, että perustamishankkeiden palautukset ovat poikkeuksellisia. Vuosina 2005—2019 tässä esityksessä tarkoitettuja avustuksia on myönnetty noin 1 mrd. euron edestä.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella sivistysvaliokunta pitää hallituksen esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta ehdottaa hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Sivistysvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 21/2020 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Valiokunnan mietintö SiVM 4/2020 vp

Helsingissä 2.4.2020

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Paula Risikko kok
varapuheenjohtaja Eeva-Johanna Eloranta sd
jäsen Sanna Antikainen ps
jäsen Marko Asell sd
jäsen Veronika Honkasalo vas
jäsen Kaisa Juuso ps
jäsen Emma Kari vihr
jäsen Anneli Kiljunen sd
jäsen Pasi Kivisaari kesk
jäsen Ari Koponen ps
jäsen Sari Multala kok
jäsen Mikko Ollikainen r
jäsen Sari Sarkomaa kok
varajäsen Noora Koponen vihr
varajäsen Johan Kvarnström sd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Kaj Laine